

A close-up photograph of a woman's face, focusing on her eyes and hair. She has red face paint around her eyes and a red dot on her chin. Her hair is styled in two thick braids, one of which is dyed green. The background is a solid pink color.

Vše o mé dceři

ARGO

Kim Hjedžin

Argo

Kim Hjedžin
Vše o mé dceři

Přeložila Petra Ben-Ari

LTI Korea

Kniha byla vydána s finanční podporou
Ústavu pro překlad korejské literatury
LTI Korea.

Czech edition © Argo, 2021

딸에 대하여 (Ddalae Dae-ha-yeo) by 김혜진 (Kim Hye-jin)

Copyright © Kim Hye-jin 2017

All rights reserved.

Originally published in Korea by Minumsa Publishing Co., Ltd.,
Seoul in 2017.

Czech Translation Copyright © 2021 Argo spol. s r.o.

Czech translation edition is published by arrangement
with Kim Hye-jin c/o Minumsa Publishing Co., Ltd.

Translation © Petra Ben-Ari, 2021

ISBN 978-80-257-3378-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-3508-4 (e-kniha)

Obsluha na stůl položí dvě misky horké polévky s nudlemi *udong*. Dcera se probírá příhrádkou s příbory, vytáhne z ní soupravu jídelních hůlek se lžící. Její tvář vypadá trochu unaveně, trochu pohuble a trochu staře.

„Tys nečetla moji zprávu?“ zeptá se mě.

„Četla. Říkala jsem si, že ti musím zavolat, ale zapoměla jsem.“

To je všechno, co odpovím. Lžu. Ve skutečnosti jsem celý víkend nedělala nic jiného, než že jsem se do zblbnutí zaobírala jejími problémy. A teď před ní sedím jako vždycky, bez jediného nápadu nebo řešení.

„Bylas někde o víkendu?“

Zmíním jméno osoby, které by jí mohlo něco říkat, a vymyslím si, že jsme spolu byly na obědě. Dcera se chce ještě na něco zeptat, ale pak jenom vydechne, aha. Nakonec, snad aby ukázala dobrou vůli, přece jen dodá:

„Měla by sis konečně taky někam vyrazit. Teď je všude plno různých festivalů a tak.“

„No. Na to musí mít člověk náladu.“

Hůlkami podeberu tlusté nudle a pustím se do jídla. Jako mladá jsem nudle milovala. Dávala jsem si je denně, alespoň k jednomu ze tří hlavních jídel. Pořád

mi sice chutnají, ale přestaly mi dělat dobře na žaludek. Trávení nefunguje jako kdysi. Po jídle pochoduju sem tam a masíruju nafouklé břicho, kolikrát musím vstát ještě i z postele. Věcí, které jsem mívala ráda, pomalu ubývá. Holt stárnu.

Dovnitř se nahrne skupinka vysokoškoláků. Kravaťáci z kanceláří právě dojedli a odcházejí zaplatit ke kase. Kolem halasí hovor a smích. Všude samí mladí. Oblíčeť zbrázděný vráskami, stařecké skvrny, prořídle vlasy a shrbená postava. Nehodím se sem. Připadá mi, že se na mě každou chvíli někdo oboří a bez obalu mi vyčte, jak moc mu vadím. Obezřetným pohledem zapátrám po okolí. Dceřina miska s nudlemi se rychle vyprazdňuje. Pořád si s něčím dělám starosti. Musím říkat zrovna tohle? Můžu? Neměla bych? Nesmím? Přitom mi strach nahání jen jedno.

Pomsta, když její prosbu odmítnu.

„Vždyť sama víš.“

Po drahné době konečně promluví. Sama víš. Výraz, který je jasnou známkou zamítavého postoje. Dcera to pochopí a nad zorníčkami se jí mihne záchvěv zklamání.

„Vím. Nemůžeš si to dovolit,“ prohodí.

Nepřestává mě ale sledovat pozornýma očima. Čeká, co dalšího ze mě vypadne. Člověk jako já nemá šanci udržet krok s tím, jak v téhle zemi raketově stoupají ceny bytů snad i v čase, který prospím. Z té hry na honěnou, kdy ve snaze dostihnout dobu musíte sprintovat a poskakovat ve stále svižnějším tempu, jsem už dávno vyřazená.

„Jo. Sama víš, že ten dům je to jediný, co mi ještě zbylo.“

V úzké uličce na předměstí se na sebe tlačí domy jako řada zkažených zubů. Stárnoucí dvoupodlažní budově

chřadnou klouby a křehnou kosti, podobně jako její majitelce, a pozvolna se sesouvá dopředu. Dům, který nemá nic společného s obytnými komplexy okolního světa, co se každý den víc a víc blýskají vlastní velkolepostí. Veškeré dědictví po manželovi. Majetek zjevné povahy. Jediná věc, nad kterou mám vládu, která mi říká paní.

„Vím to, jasně, že to vím. Ale nemám jinou možnost. S kým jiným bych o tom měla mluvit než s vlastní mámou?“ mumlá dcera a hůlkami rázně krouží v misce.

Její hlas vrávorá mezi rezignací a nadějí. Nakonec znovu promluví. Navrhne, že když jí teď půjčím větší obnos, bude mi každý měsíc splácet úrok. Naráží tím nejspíš na dvě rodiny obývající byty v patře, kam věčně zatéká, byty s mapami na stropě, s podlahou rozežranou od plísně a se starými okny v rozpadajících se dřevěných rámech, kterými z venku neustále proniká průvan, prach a rámus. Kdybych jim zrušila měsíční nájem, vyhnala je a místo nich vzala někoho, kdo složí tučný depozit, měla bych na čas k dispozici slušnou sumu peněz.

Jenomže vyhnat současné nájemníky a sehnat na byt zájemce s depozitem není zdaleka snadné. Zrovna nedávno za mnou zase přišla mladá paní z patra, aby si stěžovala na vodu prosakující stropem v koupelně. Když mě přesvědčovala, abych tentokrát namísto starého opraváře zavolala specializovanou firmu, která zeď pořádně opraví, ve tváři se jí mísilo rozhořčení s omluvnou zdvořilostí a zdráhavými rozpaky.

Dobrá. Mějte jen pár dní strpení.

Navzdory téhle odpovědi doted' nevím, co dělat. Nemůžu si dovolit bůhvíjak drahou opravu. A nemůže si ji dovolit ani nájemnice, co si ke mně věčně chodí stěžovat.

Dcera šklubne nohama pod stolem. Paty tenisek má šikmo sešmajdané. Ze zadního lemu ucouraných džínových nohavic se párou špinavé nitě. Copak neví, že tyhle zdánlivé drobnosti rozhodují o celkovém dojmu? Proč dává tak lehkomyšlně na odiv tolik podrobností – včetně chudoby, včetně líné povahy, včetně lhостejnosti a necitlivosti –, podrobností příliš osobních, než aby se o nich okolí mělo okamžitě dozvědět? Proč tak slepě ignoruje kvality, které ostatní považují za nanejvýš důležité? Kvality jako důstojnost, elegance, úpravnost a čistota. S přemáháním v sobě dusím, co mám zrovna na jazyku.

„Mami, posloucháš mě vůbec?“ zeptá se dcera naléhavým tónem.

Po dlouhé odmlce položím hůlky, otřu si ubrouskem ústa a podívám se jí zpříma do očí. Ano. Tohle znamená mít rodinu. A já jsem pro tuhle holku její jediná rodina. Můžu být. Ovšem, jen díky tomu domu. Jen díky tomu, že mám dům.

Nakonec hlesnu:

„Dobrá. Nějak to vymyslíme.“

„Hele, kolik jsi přispěla?“ vyzvídá profesorová.

Dělá, že šeptá, ale ve skutečnosti mluví tak nahlas, že se všichni okolo otáčejí. Stojím s ní před vchodem do budovy. Poklepu jí prstem na hřbet ruky.

„Jenom padesát tisíc. Co naplat, každé podle svých možností.“

Profesorová vyloví z kabelky obálku a nenápadně do ní vloží jen dvě desetitisícové bankovky.

„Jakejch padesát tisíc, prosím tě. Třicet musí stačit,“
halasí naoko pobouřeně.

Každým pohybem kolem sebe šíří oblaka laciné růžové voňavky. Vínově červenou kabelku má určitě naditou podobně lacinými šminkami. Tretky nevalné kvality nebo s prošlou záruční dobou, které může na setkání s blahosklonnou štědrostí rozdávat, aniž by ji to mrzelo. Taky jsem jich už pár dostala, ale nikdy je nepoužila. Pořád si říkám, že je musím konečně vyzkoušet, ale pak vždycky prošvihnu ten správný okamžik. Poslední dobou mě pronásleduje zapomnětlivost, jako když se ve tmě mihne jiskřička, užuž se chce rozhořet a pak najednou zhasne.

„K čemu to je, skládat se na nebožku, když už tady s náma stejně není, no ne? Z toho se pomějou nanejvýš tak její děcka. Lepší je člověka pohostit, dokud je naživu, že jo. Tyhle zastaralé tradice by se měly konečně zrušit. Co z toho máme?“

Projdeme otočnými dveřmi do budovy, ale profesorka ani uvnitř nepřestává brblat. Snažím se postavit stranou jasného osvětlení a ještě jasnější záře, kterou odrážejí blyštivě nazdobené pohřební věnce. Vzhlednu k obrovské obrazovce a z úst se mi vydere povzdech:

„Fuj, že tě hanba nefackuje!“

Kdybych spočítala, kolik dlužím mrtvé paní Song za její dobrosrdečnost, muselo by to být víc než sto tisíc. Mnohem víc než sto tisíc. Paní Song měla velkorysou povahu. Příliš velkorysou, když pomyslím, že nebyla nijak zvlášť bohatá. Přesto vždycky platila jako první, což na lidi působilo a rádi se pak zdržovali v její společnosti. Když ale vidím profesorkou a podobné držgrešle, dělá

se mi zle. Sice tvrdí, že její manžel je profesor, ale nikdo ho nikdy neviděl, ani se nám nikdy nepochlubila, profesor čeho a na které univerzitě by měl být. Ostatně, staré báby jako my to nemusí zajímat. Nedostižné druhy lidí, kteří od nás za mlada bývali odděleni neprostupnými společenskými bariérami, najednou můžeme potkat tvář v tvář, jako by se nechumelilo.

Všichni jsme se stali bezvýznamnými starými lidmi. A staré vítají s otevřenou náručí jen na několika málo vzácných místech, která by se dala spočítat na prstech jedné ruky.

Jenomže takové věci se nesmějí říkat nahlas.

Vejdou do pohřební síně, pokloním se portrétu zemřelé a pak se pozdravím s hlavním truchlícím, kterým je bezpochyby syn paní Song. Usadím se v sálu pro hosty a z termosky usrkávám houbový čaj, který jsem si přinesla z domova. Profesorová se nacpává rýží zamíchanou do rudě zbarvené pálivé polévky *jukkedžang* a hůlkami si nabírá hned několik plátků oschlého dušeného bůčku najednou. Do toho mi na telefonu vzrušeně ukazuje fotky svého syna a vnuka.

„Hele, nemáš ubrousek? Není tu někde igelitovej pytlík nebo tak něco?“

Nakloní se ke mně, z balení jednorázových plastových talířů strhne folii a do jednoho začne nabírat slané křupky ze stolu. Mlčky jí přisunu misku s křupkami blíž.

„Vnuk má totiž křupky strašně rád. Akorát snacha nechce, abych mu je dávala. No co? Tak mu je podstrkuj tajně.“

„To víš, že jo, jen se pořádně napakuj.“

Celou dobu o jídlo nezavadím ani pohledem.

Přepadne mě nesnesitelný strach, že by se mě mohla dotknout duše, co už přešla na druhý břeh, a nechat na mně svůj otisk, jakousi energetickou stopu. Vtom se moje oči setkají s pohledem stařeny sedící u protější zdi. Pohled plný rezignované odevzdanosti. Ta stařena s mlčenlivým zrakem někoho, kdo už všechno ví, se mi najednou až příliš podobá, a tak rychle uhnu očima. Hraju hru na lekanou, kdy zavřu víčka, počítám, raz, dva, tři, až se náhle dostaví pocit, že se ke mně něco přiblížilo a každou chvíli mě to čapne za rameno. Paní Song zemřela na zástavu srdce, když jednoho obyčejného dne přišla z práce domů. Rychlá smrt na infarkt. Jak daleko je asi moje vlastní smrt? A proč mám znenačání takovou jistotu, že už musí být docela blizoučko?

Před několika měsíci za mnou přišel příbuzný děvčete, co bydlelo v rohovém třípokojovém bytě v patře. Do té doby ke mně na návštěvu přišlo jen několik přátel a občas nějaký milenec, ale nikomu z nich jsem nepůjčila klíče. Jak bych mohla důvěřovat člověku, se kterým mě pojí jen pochybný přátelský či milenecký vztah?

„Nemůžu se jí dovolat. Potřebuju co nejdřív její podpis, nezbyvalo mi, než vás obtěžovat.“

Ten mladík, co za mnou tenkrát přišel, se prohlašoval za mladšího bratra oné dívky. Když jsem se stá- le k ničemu neměla, začal mi vysvětlovat, že potřebuji přestěhovat otcovu hrobku. Dokonce vytáhl nějaké le- stro a mával mi s ním před očima. Vyšla jsem na chod- bu, a zatímco jsem nerozhodně nahlížela nahoru do patra, mladík s dusotem vyběhl po schodech. Ozval se zvuk otevíraných dveří. A potom se rozhostilo dlouhé ticho.

„Haló! Haló, pane!“ volala jsem za ním, ale nahoru jsem se hned nevypravila. Po nějaké době sešel s nečitelným výrazem ve tváři a zablábolil:

„Sestra je tam, je v pokoji. Co teď? Půjdu to nahlásit. Nahlásím to!“

Pak se vyřítíl ze dveří a už se nevrátil. Přijela sanitka, naložila dívku a odvezla ji pryč. Do domu se nahrnuli policajti, že se to musí vyšetřit, a až do večere mě vyslýchali. Ten mladík mezitím určitě stihl pláchnout tak daleko, že už ho nikdo nikdy nenajde.

„Našli jste toho člověka, co se vydával za jejího bratra?“ zeptala jsem se druhý den vyšetřujícího policisty, když se mi na několikátý pokus konečně podařilo dovolat na služebnu.

„Kolikrát to mám opakovat? Rodina prohlásila, že o ni nemají zájem. Můžete s jejími osobními věcmi naložit podle svého. O mrtvé tělo se postará stát, ale s ničím dalším nepočítejte. Já vím, že vám dluží kauci. Nějak to zkuste vyrovnat tou pozůstalostí. A nevolejte mi, mám spoustu práce.“

Než jsem se stihla vyptat, kdy, proč a jak to děvče zemřelo, policajt položil telefon. Do pokoje na patře jsem se šla podívat až za další dva dny. Rašící stromy za oknem dýchaly sladký, teplý vzduch, zatímco jsem zkoprnělá strachem stála u dveří s rukou na klice. V pokoji jsem ale nenašla nic z toho, co mi představivost podbízel. Viděla jsem jen spořádaně uklizené věci, příslušející dívce žijící o samotě, její rutině, návykům, zájmům a vkusu. Smrt se přihnala bez jakékoliv předzvěsti nebo náznaku, bez varování, nečekaně.

Zbytečná smrt.

Mumlám si pro sebe, když sleduju staré lidi ve smuteční síni. Pomyslím si, že kdyby hned zítra někdo z nich zemřel, vůbec by mě to nepřekvapilo. Jakápak zbytečná smrt? Naopak, lidé by ještě trousili jízlivé poznámky, že si staroch užil svý a zubatá se už na něj třásla. Mís-to smutku nebo lítosti by začali chladnokrevně sčítat zásluhy a prohřešky. A kdyby nenašli nic hodného povšimnutí, okamžitě by na něj zapomněli. Odsoudili zemřelého k nebytí. Když odcházím ze smuteční síně, na okamžik zachytím pohled syna paní Song, jak v černém obleku s bílou páskou na rukávu přijímá před pohřbením portrétem své matky kondolence.

Tomu se přece říká šamanská nemoc, když někdo churaví bez příčiny. Musí se nechat posednout duchem, stát se šamanem. Když to neudělá a radši dál marodí, přenese prý tenhle úděl na své děti. Ale kdo by tohle chtěl svým dětem předat? To se rozumí, že se radši nechám sama posednout, drmolím si pro sebe.

Jakmile mě přepadnou myšlenky na dceru, nechám se jimi dlouho bezmocně unášet. Takže to mám za trest? Přenesla jsem na dceru vlastní neštěstí? Jenny sedí v kolečkovém křesle a zírá z okna. Za oknem kropí zřízenec široké parkoviště. Proud vody z hadice se rozstříkuje, voda dopadá na zem a odráží se od ní v průsvitných sprškách.

„Nechcete si vyjít ven?“ pohlédnu Jenny krátce do očí a mimoděk vyslovím větu, nad kterou ve skutečnosti vůbec nepřemýšlím.

Žena, která žila příliš dlouho. Žena, které zvolna vyhasíná paměť. Žena, pro niž hranice mezi pohlavími, mezi mužem a ženou, ztrácí význam, a vrací se tak do stavu nerozlišeného lidství, jako když se kdysi dávno narodila.

Někdy mi život té drobné, hubené, bezvýznamné stařeny připadá naprosto neuvěřitelný. Narodila se v Koreji, vystudovala v Americe a pracovala v Evropě, potom se ale vrátila do Koreje, aby se starala o lidi, ke kterým ji nepojil žádný vztah. A najednou měla život za sebou. Nevdala se ani si nestihla pořídít děti. Nemůžu uvěřit, že tahle osamělá ženská, kterou za celý rok nepřijde navštívit živá duše, viděla kus z toho ohromného světa, o jakém se mi ani nezdá.

U stolu na druhé straně místnosti nastane pozdvižení. Jeden starý pán začne chrlit nadávky, mrští ovlaďačem a smete ze stolu rehabilitační pomůcky. Profesorová, jeho osobní pečovatelka, není v dohledu. Zas si někam zalezla a tajně se vykecává do telefonu, nebo se bezstarostně nacpává svačinou. Rychle se seberu k ústupu a táhnu kolečkové křeslo pryč. Ostatně, sama bych při své konstituci toho starého chlapa těžko krotila.

Chvilí před večerí někdo otevře dveře pokoje a zavolá na mě. Je to provozní Kwon. Když vyjdu na chodbu, zeptá se mě, jestli bych zítra nemohla přijít do práce o hodinu dřív. Za Jenny má dorazit televizní štáb a udělat s ní rozhovor. Souhlasím. Provozní Kwon zdvořile skloní hlavu na znamení díků. Profesorová tvrdí, že se mnou Kwon jedná neobvykle vstřícně. Spíš než vstřícnost v tom vidím pokus udržet alespoň základní úroveň slušného chování. Jeho přístup ale bezesporu nastavuje

laťku ostatním podřízeným. Když si uvědomím, že většina pečovatelek domova živoří nejenom kvůli nízkému platu, ale i kvůli špatně skrývané šikaně a opovržení, říkám si, že mám nakonec přece jen trochu štěstí. Možná i díky tomu, že se starám zrovna o Jenny. V domově velmi záleží na tom, jakého klienta vám přidělí. Přinejmenším v Jennině přítomnosti se každý chová uctivě a kultivovaně.

„Copak ta bába fakt nikoho nemá?“

Ovšem všechno bývá najednou jinak, jakmile je Jenny z doslechu. Zejména profesorová si ráda pouští pusu na špacír.

„Však i kdyby měla, tak co. Vždyť jsou všichni stejní.“

Děti, které rodiče v domově vydrží pravidelně navštěvovat, je jako šafránu. Přestože to profesorová dobře ví, nepřestává rozumovat.

„No ale je to jiný, než když opravdu nikoho nemáš. Je mi jí fakt líto, když si vezmu, že tu už několikátým rokem vězí sama jako kůl v plotě. Proto si musíš hledět vlastních dětí, třebaže to někdy není lehký. Děti jsou největší poklad i pojistka zároveň!“

Když profesorová vidí, že se nemám k odpovědi, obrátí se na mladou kolegyni, kterou k nám vzali nedávno, a pak si významně mlaskne. V ten okamžik si uvědomím, že jsem dospěla do stadia, kdy už si nemůžu vybrat, s jakými lidmi se budu vídat a stýkat. Nestávám se náhodou taky jednou z té – jak říkají mladí – odepsané ligy důchodců, co má myšlení zabeďněné předsudky a nedělá nic jiného, než že prožírání daně? Proto, že se bavím s lidmi jako profesorová, že poslouchám jejich řeči a chtíc nechtíc jim dávám za pravdu? Mladá kolegyně